

7.

Idegen nyelvek szerepe a nyelvi változásokban

1. A nyelvek közti érintkezés általános kérdései

nyelvek élete: nem elszigetelten

- > érintkezés köztük
- > hatást gyakorolnak egymásra

két fő típus:

- a) általában: közvetlen népi érintkezés
- b) kulturális hatás

1. A nyelvek közti érintkezés általános kérdései

1. kölcsönzés főiránya

- változó lehet
- nyelven kívüli tényezőktől függ
- típusok:
  - a) kiegyenlített
  - b) egyik nyelv a másik fölébe kerül
  - c) regionális hatások

1. A nyelvek közti érintkezés általános kérdései

2. Fő fogalmak

a) népek/néprészlegek a saját anyanyelvükön kívül
másik nyelvet is használnak

okai:

- érintkező nyelvek peremén
- vegyes etnikumú területeken
- erős gazdasági, kulturális befolyás

kétnyelvűség (bilingvizmus)

1. A nyelvek közti érintkezés általános kérdései

2. Fő fogalmak

b) többnyelvűség

főleg magasabb társadalmi-műveltségi szinten
minél hosszabb ideig áll fenn > annál erősebb az
oda-vissza befolyás

c) de: ez az állapot csak időleges >

erősebb nyelv felülkerekedik > **nyelvcseré**

1. A nyelvek közti érintkezés általános kérdései

2. Fő fogalmak

d) nyelvcsere hatása a fennmaradó nyelvben
– két irányból érvényesülhet

1. szubsztrátumhatás

- régi korokra vonatkozó fogalom
- többnyire nem 1+1 nyelv között:
  - egy nyelv több ny. szubsztrátuma
  - több nyelv egy ny. szubsztrátuma

1. A nyelvek közti érintkezés általános kérdései

2. Fő fogalmak

d) nyelvcsere hatása a fennmaradó nyelvben

1. szubsztrátumhatás

– nehéz kimutatni — fogódzók ehhez:

a) helynevek

b) szókincs

c) hangrendszer

1. A nyelvek közti érintkezés általános kérdései

2. Fő fogalmak

d) nyelvcsere hatása a fennmaradó nyelvben

2. szupersztrátumhatás

– régi korokra vonatkozó fogalom

– nyelvi hatás érvényesülésének területei:

a) személynévrendszer

b) köznevek

c) strukturáltabb nyelvi részrendszer

1. A nyelvek közti érintkezés általános kérdései

2. Fő fogalmak

e) területi nyelvközösség (arealitás)

- areális kapcsolatok
- értelmezései

a) szűkebb

- erősen strukturált nyelvi részrendszerek
- kaukázusi, balkáni, közép-európai (dunai)
- tipológiai egyezések